

Een toekomstbestendig sociaal domein in Overbetuwe 2020-2024

Maatregelen voor een goede dienstverlening tegen
beheersbare kosten

Concretisering o.b.v. Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2024

****Notitie ter informatie voor de gemeenteraad****

Versie 22-10-20
M. Boscha / E. Haanraads
20bij13255

Inleiding en samenvatting

In het Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2024 schetsen we een financieel kader voor de komende jaren. Hierin is te lezen dat we de budgetten voor onze basisvoorzieningen stabiel houden, en dat we de uitgaven voor Wmo en Jeugdzorg bevroren en gefaseerd omlaag brengen zodat we financieel in balans komen en blijven. In dit document lichten we toe welke maatregelen we hiertoe nemen waarbij uitgangspunt is dat de ondersteuning aan inwoners stabiel blijft. Deze maatregelen zijn onderdeel van een brede aanpak zoals beschreven in het beleidsplan en ingebed in de werkwijze van het Sociaal Team Overbetuwe. Kortgezegd zetten we ons in om de basisvoorzieningen te versterken, te zorgen dat mensen geen ondersteuning nodig hebben. En dat de mensen die wel ondersteuning nodig hebben, de juiste hulp ook snel krijgen en dat afgeschaald wordt indien dat passend is. De druk op het welzijnswerk zal de komende jaren toenemen. Onze welzijnspartners (Forte Welzijn, Santé Partners en MEE Gelderse Poort) leveren dan ook een belangrijke bijdrage aan deze ontwikkeling en de geformuleerde beweging. Hieronder zijn de maatregelen op een rijtje gezet, waarna we ze per maatregel uitwerken. Het totaal komt uit op een structurele besparing van 3,2 miljoen in 2024. *Dit is met nadruk slechts een indicatie.* Rekening houdend met de groei van ondersteuningsvragen die we de laatste jaren zien, denken wij met deze maatregelen de benodigde besparing te kunnen realiseren.

a) Randvoorwaarden uitvoering maatregelen

Maatregel
1) Inrichten van een betrouwbare monitor.
2) Nieuwe omgekeerde, integrale verordening Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
3) Samenwerking welzijnspartners als basis.

b) Voorkomen van zorg en versterken basis voorzieningen

Maatregel en indicatie structurele besparing	2024
4) Dagbesteding ombuigen naar een algemene voorziening.	€ 50.000
5) Alternatieve vervoersvoorzieningen en vrijwilligersvervoer.	€ 150.000
6) Integrale begeleiding statushouders en gezinshereniging.	€ 50.000
7) Huishoudelijke ondersteuning aanscherpen en omvormen tot AV.	€ 100.000
Totaal te besparen bedrag (indicatie)	€ 350.000

c) Sociaal team Overbetuwe: focus op basisondersteuning en regie

Maatregel en indicatie structurele besparing	Besparing 2024
8) Basisondersteuning, regie op complexe vragen, evaluatie na zes maanden	€ 250.000
9) Screeningsteam STO: één integrale toegang voor ondersteuningsvragen	€ 50.000
10) Praktijkondersteuner jeugd om specialistische jeugd-ggz te verminderen	€ 500.000
11) Afschalen zware jeugdzorg, versterken pleegzorg en gezinshuizen	€ 300.000
Totaal te besparen bedrag (indicatie)	€ 1.100.000

d) Algemene en procesmatige maatregelen

Maatregel en indicatie structurele besparing	Besparing 2024
12) Beschikkingsarm werken, vaste lokale aanbieders en budgetplafonds	€ 500.000
13) Eigen medewerkers inzetten bij de ondersteuning van inwoners	€ 200.000
14) Verbetering administratieve processen, vermindering bureaucratie	€ 100.000
15) Controle: woonplaatsbeginsel, dubbele beschikkingen en overschrijdingen	€ 500.000
16) Inzet op toezicht, handhaving en bestrijding fraude	€ 300.000
17) Regie op de overgang Wmo naar Wlz en samenhang Wmo en ZVW	€ 100.000
18) Beleidsregels kinderopvang VVE, SMI en BSO Plus veranderen	€ 50.000
Totaal te besparen bedrag (indicatie)	€ 1.750.000

e) Overige ondersteunende maatregelen

Geen financieel effect.

f) Financieel kader

Totaal	2020	2021	2022	2023	2024
Basis voorzieningen	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672
Wmo en Jeugd	€25.294.984	€24.794.984	€24.294.984	€23.794.984	€23.294.984

A. Randvoorwaarden uitvoering maatregelen

1. Inrichten van een betrouwbare Monitor Sociaal Domein

Een betrouwbare monitor is een randvoorwaarde om te volgen of we onze doelen behalen, om grip te krijgen op onze uitgaven en bij te kunnen sturen indien nodig. We hebben de afgelopen maanden geïnvesteerd in een betrouwbare administratie en vertaling in een monitor als sturingsinstrument. De monitor betreft een digitaal instrument dat op elk moment sturings- en managementinformatie biedt over basisvoorzieningen en geïndiceerde, verleende en betaalde maatwerkvoorzieningen, op verschillende abstractieniveaus (desgewenst tot op het niveau van individuele aanbieders en cliënten). We starten eind 2020 met een basismonitor die we gaandeweg uitbouwen.

De doelen zoals beschreven in ons beleidsplan vertalen we in meetbare kpi's. De vernieuwde monitor helpt ons om resultaten te analyseren op basis waarvan we ons uitvoeringsplan kunnen bijsturen. Hierbij werken we nauw samen met onze partners zodat we een volledig beeld krijgen van het resultaat van onze inzet. Nadere analyse zoals naar de duur van jeugdhulptrajecten en de relatie tussen verschillende vormen van ondersteuning kunnen we bijvoorbeeld goed uitvoeren op basis van de nieuwe monitor.

2. Verordening

We maken een integrale verordening voor de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Dit helpt ons een aantal zaken te verbeteren. Hierbij verwerken we onder andere:

- PGB-tarief eigen netwerk en toets op kwaliteit.
- Duidelijkheid over gebruikelijke versus boven-gebruikelijke zorg door ouders.
- Afwegingskader woonvoorzieningen en scherper normenkader huishoudelijke hulp.

3. Samenwerking welzijnspartners als basis

Het versterken van de basisvoorzieningen is een essentieel onderdeel van de beweging. Uitvoering hiervan ligt voor een groot deel bij onze welzijnspartners (Forte, Sante en MEE) als onderdeel van het STO. Subsidieafspraken met deze 3 partijen maken we op basis van een integraal plan van aanpak. Uitgangspunt is dat we door meer samen te werken en slimme oplossingen te vinden, de groeiende druk op basisvoorzieningen aankunnen binnen de huidige budgetten.

B. Versterken basisvoorzieningen en voorkomen van zorg

4. Dagbesteding ombuigen naar een algemene voorziening

Toelichting:

We willen mensen minder afhankelijk maken van geïndiceerde zorg (maatwerkvoorzieningen), daartoe verbreden we ons aanbod van algemene voorzieningen waarbij ontmoeten centraal staat. Hierbij hanteren we een aantal criteria:

- In ieder dorp of wijk is een plek voor ontmoeting / inloop.
- We hebben een inclusieve benadering en denken niet in doelgroepen.
- De focus ligt op informele ondersteuning en het opbouwen van betekenisvolle sociale netwerken.
- De kwaliteit van de voorziening voor de gebruikers blijft gelijk of neemt toe.
- Het aanbieden van de voorziening als algemene voorziening is kostenneutraal of levert een besparing op.

Maatregel:

We willen samen met onze lokale partners onderdelen van de dagbesteding hervormen tot een vrij toegankelijke algemene voorziening voor dagbesteding en ontmoeting. En zodoende een algemeen toegankelijk aanbod voor dagbesteding bieden als alternatief voor maatwerk. Naast dagbesteding buigen we ook onderdelen van activerend werk en individuele begeleiding om naar deze algemene voorziening.

Planning:

Medio oktober plannen we een eerste gesprek met partners om de mogelijkheden te verkennen en afspraken te maken. Ook eventuele investeringen moeten dan duidelijk en uitgewerkt worden.

Financieel effect in 2024: € 50.000 (indicatie)

We verwachten veel minder inwoners te hoeven doorverwijzen naar een maatwerkvoorziening begeleiding groep. Tegelijkertijd houden we rekening met een groeiende behoefte aan dagbesteding. We zullen ook uitgaven moeten doen om de algemene voorzieningen te realiseren. Onze inschatting is dat we uiteindelijk een besparing van 10% van het budget voor dagbesteding Wmo kunnen realiseren.

5. Alternatieve vervoersvoorzieningen en vrijwilligersvervoer

Inleiding

We hebben het volledige gemeentelijke doelgroepenvervoer in Overbetuwe ondergebracht in de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN), AVAN voert dit uit. We willen een deel van het huidige vervoer van AVAN door vrijwilligersvervoer laten overnemen. Enerzijds omdat we denken dat het in het belang van onze inwoners is. Inwoners die elkaar helpen, zorg voor elkaar, van deur tot deur, draagt bij een gemeenschapsvorming in de eigen buurt. En anderzijds omdat we hiermee kunnen besparen.

Maatregelen:

De inzet van vrijwilligersvervoer is een groeimodel. We beginnen klein, zodat er niet teveel druk op de vrijwilligers komt, en de dienst langzaam kan groeien tot een structureel aanbod in de buurt.

- Inzet van 2 tot 4 vrijwilligers-dorpsbussen voor vervoer van deur tot deur. Kan ook worden ingezet voor routevervoer van en naar dagbestedingslocaties.
- Uitbreiden reizen met een lokaal maatje om zelfstandig reizen te bevorderen.
- Uitwerking doen we samen met bestaande vrijwilligersdiensten en een lokale partner die dit vrijwilligersvervoer kan coördineren (zoals Forte), ook provinciale subsidiemogelijkheden benutten.
- Groeimodel:
 - de tijden waarop de dienst beschikbaar is: te beginnen op werkdagen, langzaam uitbreiden.
 - de dienst (op termijn) verplicht stellen.

Planning:

- Eind 2020: verkenning met bestaande vrijwilligersdiensten en lokale partners
- Eind 2020: verkenning investeringskosten
- Begin 2021: besluitvorming voorbereiden
- Medio 2021 kan een vrijwilligersvervoersdienst gefaseerd starten.

Financieel effect in 2024: € 150.000 (indicatie)

Door te investeren in vrijwilligersvervoer kan op termijn een deel van de opdracht weggehaald worden bij de BVO DRAN (max. € 200.000). Dit kan worden gebruikt voor de investering (jaarlijks € 50.000) en het restant komt vrij.

6. Integrale begeleiding statushouders en gezinshereniging

Toelichting:

Steeds vaker huisvesten we in Nederland een alleenstaande ouder waarna na enige tijd de rest van het gezin nareist. We ervaren in Overbetuwe dat de hereniging vaak gepaard gaat met (veel) stress en spanning. Tot voor kort hadden we weinig mogelijkheden om de gezinshereniging tijdig voor te bereiden. Sinds dit jaar kunnen we het systeem van het Centraal Orgaan Asielopvang (COA) raadplegen en informatie over het te huisvesten gezin (of alleenstaande) ophalen. De nieuwe Wet Inburgering die op 1 juli 2021 ingaat, verlangt van gemeenten dat er in het AZC een brede intake wordt afgenomen bij de statushouders. Kern van de nieuwe Wet Inburgering is dat de regie weer bij de gemeente komt te liggen. Hiermee hangt samen dat we tevens de beschikbare budgetten toegekend krijgen en de statushouder dus niet langer de vrije keuze heeft in een taalaanbod. Op basis van de gemeten competenties van de statushouder wordt een taaltraject op maat en een vorm van maatschappelijke participatie wordt ingezet. In de wet is verder geregeld dat er een intensieve begeleiding vanuit de gemeente plaatsvindt. Hierdoor zorgen we ervoor dat mensen niet in de schulden terecht komen en er op een vroeg moment geïntervenieerd kan worden wanneer er problemen in een gezin ontstaan. Door bovenstaande ontwikkelingen, krijgt de gemeente de kans om een goed beeld te vormen van de nieuw te huisvesten statushouders, hen een passende woning aan te bieden en zoveel mogelijk te huisvesten in een passende buurt.

Maatregelen:

- Als bekend is waar de nieuwe statushouders worden gehuisvest, wordt er contact opgenomen met het STO. Deze gaat de ondersteuning bij de hereniging voorbereiden en voert regie over de samenwerking en afstemming in het ondersteuningsnetwerk.
- Samen met de statushouder, de vrijwilliger van Vluchtelingenwerk die helpt bij praktische zaken en de klantmanager die de inburgering en het participatietraject regelt, stelt het STO een integraal plan op. Verbinding met de buurt, het opbouwen van een netwerk en verbinding met sleutelfiguren of andere ex-statushouders uit dezelfde gemeenschap vormen de basis van het plan.
- Vooral om de signaalfunctie te verbeteren, versterken we de samenwerking met de woningbouw, buurtgenoten, vrienden, scholingsinstantie, school van de kinderen, etc.

Planning:

- De integrale aanpak gaat samen met het inrichten van het STO vanaf heden, borging van bovenstaande werkwijze vraagt hierin de aandacht.

Financieel effect in 2024: € 50.000 (indicatie)

Gemiddeld ontvangen 6 statushouders-gezinnen per jaar intensieve hulp in Overbetuwe. Door extra te investeren in het goed laten landen van de statushouders en een strakke regie te voeren op hun begeleiding, kunnen veel problemen aan de basis worden voorkomen of verholpen waardoor de inzet van jeugdhulptrajecten en andere vormen van intensieve begeleiding beperkt kan blijven.

7. Huishoudelijke ondersteuning gericht inzetten en omvormen tot algemene voorziening

Toelichting:

Met het toenemend aandeel ouderen en de invoering van het abonnementstarief neemt het gebruik van huishoudelijke ondersteuning (HO) toe. Het merendeel (ruim 92%) van de huishoudelijke ondersteuning dat wordt ingezet, bestaat uit huishoudelijke taken, waarbij de inwoner zelf nog goed in staat is om regie te voeren (HO1). Door het langer thuis wonen en de vergrijzing nemen niet alleen de aantallen toe maar zal de zorg thuis zwaarder en duurder worden (verschuiving naar HO2). De afgelopen jaren hebben we deze ondersteuning erg ruim toegekend, dit willen we veranderen. Samen met de aanbieders HO gaan we daarnaast op zoek naar mogelijkheden de ondersteuning anders in te richten en om te buigen naar een algemene voorziening.

Maatregelen:

- Indicaties: meer uitgaan van eigen mogelijkheden.
We gaan vanaf heden meer consequent uit van deeltaken die de inwoner zelf kan. Hierdoor kan het aantal te indiceren minuten HO verminderd worden. Op basis hiervan gaan we herindicaties uitvoeren voor de HO. Daarnaast kunnen we administratieve lasten verminderen door indicaties voor langere duur af te geven.
- HH als algemene voorziening
Samen met aanbieders gaan we mogelijkheden onderzoeken om HO als algemene voorziening aan te bieden. Zo moeten we bepalen onder welke voorwaarden deze algemene voorziening verstrekt kan worden, hoe we de toegang tot de algemene voorziening organiseren en moeten we bepalen wat de vaste hoeveelheid uren HO wordt voor inwoners.

Planning:

- Verscherpt indiceren en herindiceren: vanaf eind 2020
- Verordening vervroegd aanpassen maart 2021
- Plan van aanpak HO als algemene voorziening: begin 2020

Financieel effect in 2024: € 100.000 (indicatie)

We verwachten kosten te beperken bij de toegewezen ondersteuning HO, en tijdswinst voor de consument omdat administratieve lasten lager liggen. Tegelijkertijd moeten rekening houden met een mogelijke toename van het gebruik van HO als algemene voorzieningen. Rekening houdend met een groeiende behoefte aan HO is de te verwachten besparing 5%.

C. Sociaal Team Overbetuwe: focus op basisondersteuning en regie

8. Basisondersteuning is uitgangspunt, regie op complexe vragen, evaluatie na zes maanden

Inleiding:

De beweging die we nastreven, zoals beschreven in het beleidsplan sociaal domein 2020-2024, heeft ook een essentieel financieel effect. Een belangrijk onderdeel is de start van een ondersteuningstraject. We zien mogelijkheden om de ondersteuning anders in te zetten en actiever te volgen middels evaluatie en procesregie. We vinden het bijvoorbeeld niet wenselijk om bij de start van een ondersteuningsvraag gelijk zware vormen van ondersteuning in te zetten. We willen immers normaliseren. Nu wordt een ondersteuningstraject niet vaak tussentijds geëvalueerd. Hier liggen veel kansen om ondersteuning effectiever en op maat in te zetten.

Maatregelen:

- Uitgangspunt wordt dat ondersteuning in beginsel *altijd* eerst basis ondersteuning vanuit het STO is, pas na een half jaar gaan we over tot specialistische ondersteuning (uitzonderingen daargelaten).
- We organiseren regie op de ondersteuning bij nieuwe casussen en tussentijdse evaluatie na 6 maanden. Als blijkt dat de ondersteuning niet bijdraagt aan het behalen van het doel, dan stoppen we deze ondersteuning en zoeken we een passend alternatief.

Planning:

- Training medewerkers: in 2021 starten we een intensieve training voor de medewerkers van het STO, in 2022 en 2023 is een verdieping van deze training gepland. Aan bod komen regiefuncties, gekanteld werken, sociale netwerkversterking, en de oplossingsgerichte manier van werken.
- Medio 2021 starten we met de nieuwe werkwijze bij nieuwe casussen en voeren we herindicaties uit bij lopende casussen.

Financieel effect in 2024: € 250.000 (indicatie)

- In 2021, 2022 en 2023 moeten we investeren in een training van onze medewerkers, in totaal € 100.000.
- We verwachten meer basisondersteuning en -begeleiding in te zetten en een afname oplopend tot minimaal 5% ambulante hulp (met name specialistische begeleiding ambulant en diverse vormen van jeugdhulp en- behandeling). Aangezien we deze nieuwe werkwijze starten bij nieuwe casussen, verwachten we dat de besparing vanaf 2021 zal oplopen.

9. Het screeningsteam STO: één integrale toegang voor ondersteuningsvragen

Toelichting:

We centraliseren de verschillende toegangspoorten voor ondersteuningsvragen in Overbetuwe. Tot voor kort hadden we 4 toegangspoorten: jeugd, Wmo, participatiewet en vragen voor het voormalige SKT kwamen allen apart binnen. We hebben deze geïntegreerd tot 1 integrale toegang, namelijk het screeningsteam STO, met één telefoonnummer. Ook vragen voor het maatschappelijke werk komen binnen bij dit team.

Maatregel:

Samenvoegen van verschillende toegangspoorten tot 1 integrale toegang binnen het STO: het screeningsteam.

Planning:

Het screeningsteam wordt heden gevormd en de werkprocessen uitgewerkt. Vanaf 1 januari is het team operationeel.

Financieel effect in 2024: € 50.000 (indicatie)

Formatiebesparing, ongeveer 1 fte.

10. Praktijkondersteuner Jeugd om specialistische jeugd-ggz te verminderen

Inleiding:

We zijn een pilot van 2 jaar gestart waarbij de functie van Praktijkondersteuner'er (PO'er) Jeugd wordt ingezet voor 40 uur per week. De PO'er Jeugd is gericht op het bieden van passende ondersteuning, de inzet van dure specialistische voorzieningen voorkomen waar nodig én de samenwerking tussen partners in het zorg en sociaal domein faciliteren. De PO'er Jeugd maakt onderdeel uit van het Sociaal Team Overbetuwe en werkt nauw samen met huisartsen. De pilot periode wordt gebruikt om als gemeente Overbetuwe, huisartsen en de betrokken aanbieders gezamenlijk te ervaren en onderzoeken of én hoe de functie PO'er Jeugd kan bijdragen aan het krijgen van passende hulp voor de Overbetuwese kinderen en jongeren, een verbeterde samenwerking tussen huisartsen en het sociaal team én het terugdringen van specialistisch jeugdhulp.

Maatregel:

Uitvoeren pilot PO'er Jeugd als onderdeel van het STO.

Planning:

De pilot PO'er Jeugd loopt van oktober 2020 tot en met december 2022. In die tijd gaan er drie PO'ers Jeugd aan de slag voor in totaal 40 uur in de week. Na de evaluatie van de pilot kijken we óf en op welke wijze de pilot structureel kan worden.

Financieel effect in 2024: € 500.000 (indicatie)

- Inzet van praktijkondersteuners: € 250.000 per jaar
- Ervaringen elders laten zien dat een besparing op vormen van ambulante hulp tot 40% haalbaar is. We blijven voorzichtig met onze indicatie van het financieel voordeel van deze maatregel, aangezien we de resultaten van de pilot willen afwachten, en er enige overlap met de andere maatregelen is.

11. Afschalen en voorkomen zware jeugdzorg, versterken pleegzorg en gezinshuizen

Toelichting:

Uit onderzoek blijkt dat uithuisplaatsing van jeugdigen tot extra trauma's leidt, het effect niet altijd duurzaam belegd wordt en de weg terug naar huis (zonder ondersteuning in gezinssysteem) ingewikkelder, dan wel problematischer is. Terwijl deze jeugdigen en de gezinnen al te maken hebben met meerdere trauma's en complexe problemen. Het gezinsgerichte aanbod zoals pleegzorg en gezinshuizen is echter schaars. En wanneer een kind naar huis kan, ontbreekt het regelmatig aan voldoende veerkracht in het gezin of het netwerk rond het gezin. Daarnaast is het voorkomen van zware jeugdzorg en het versterken van gezinsgericht aanbod afhankelijk van (boven)regionaal beleid en (boven)regionale campagnes.

Maatregelen:

In 2021 onderzoeken we samen met onze partners welke lokale en regionale mogelijkheden er zijn voor het afschalen en voorkomen van zware jeugdzorg en het werven en versterken van gezinsgericht aanbod. Concreet wordt er naar de volgende ontwikkelingen gekeken:

- Investeren in netwerkplaatsingen.
We gaan kijken hoe crisisplaatsingen, waaronder gesloten plaatsingen met een rechterlijke machtiging, vermeden kunnen worden. Samen met regionale aanbieders inventariseren we de mogelijkheden voor een 'time-out' als alternatief voor uithuisplaatsing
- Pilot JIM.
We onderzoeken of het mogelijk is om te starten met de pilot JIM. JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor. JIM is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De keuze van een jongere voor een JIM wordt ondersteund door ouder(s), waarna JIM optreedt als ambassadeur van de jongere. JIM is vertrouwenspersoon voor de jongere en zijn vertegenwoordiger richting ouder(s) en professionals. De JIM aanpak heeft met succes in de regio Midden Limburg Oost geleid tot minder uithuisplaatsingen in residentiele instellingen van jongeren tussen de 12 – 18 jaar.
- Werven en versterken van gezinsgericht aanbod.
We gaan lokaal en regionaal kijken hoe er structureel campagne gevoerd kan worden voor gezinsgericht aanbod. En wat nodig is om pleegouders / gezinshuizen aantrekkelijker te maken.

Planning:

Eind 2021 ligt er een plan met lokale en regionale acties, afgestemd met aanbieders, voor het afschalen en voorkomen van zware jeugdzorg en het werven en versterken van gezinsgerichte aanbod

Financieel effect in 2024: € 300.000 (indicatie)

Het financieel effect wordt uitgewerkt in het plan. We blijven voorzichtig met de te verwachten besparing, omdat dit ook sterk afhankelijk is van de beschikbare alternatieven voor verblijf, zoals pleegzorg.

D. Algemene en procesmatige maatregelen

12. Beschikkingsarm werken en samenwerking belangrijkste partners

Toelichting: We willen intensief samenwerken met een kleine groep lokale aanbieders. Een groep voor jeugd en een groep voor de Wmo. Immers, het merendeel van de omzet gaat naar een kleine groep aanbieders, dat maakt het goed mogelijk om intensiever samen te werken met deze aanbieders en hen meer verantwoordelijk te maken voor de gewenste beweging. In 2019 waren er 200 aanbieders in totaal actief in Overbetuwe voor Jeugd, Wmo, HH, BSO Plus. 84% van onze omzet ging naar 40 aanbieders. Met deze samenwerking richten we ons op een aantal ontwikkelingen:

- Geleidelijk over gaan naar werken met budgetplafonds. Enerzijds om onze ambitie en de gewenste beweging samen met partners te kunnen realiseren. En anderzijds om partners ook een financiële prikkel te geven tot verandering, en middels periodieke voortgangsgesprekken goed zicht te houden op de uitgaven en trends.
- Het proces van beschikkingsarm werken in gang zetten. Hiermee maken we het proces administratief eenvoudiger en voorkomen we onnodig doorzetten naar zware ondersteuning.

Maatregelen:

- Vaste groep leveranciers voor Overbetuwe aanwijzen en daar een vast percentage van alle ondersteuning wegzetten. Per categorie de belangrijkste aanbieders benoemen waarmee we willen samenwerken en samen met de aanbieders uitwerken zodat er draagvlak en samenhang is.
- Voor deze vaste groep budgetplafonds met een bandbreedte instellen, gebaseerd op historie en mogelijk een taakstelling, waarbij we maandelijks monitoren.
- Voorbereiding beschikkingsarm werken: nieuwe verordening, juridisch advies, etc.

Planning:

- Voorbereiding in 2021, gefaseerde start in 2022.

Financieel effect in 2024: € 500.000 (indicatie)

Uiteindelijk verwachten we een afname oplopend tot 5% bij ambulante jeugdzorg en verblijf. Hier zit echter deels een overlap met andere maatregelen, daarom blijven we voorzichtig met de te verwachten besparing.

13. Eigen medewerkers inzetten bij de ondersteuning van inwoners

Binnen het Team Uitvoering Sociaal Domein werken medewerkers die de opleiding en competenties hebben om inwoners te ondersteunen. Deze medewerkers hebben momenteel veel administratieve taken. We willen hier verandering in aanbrengen. Dit verhoogt de werkvreugde en de efficiëntie en hierdoor hoeven we tevens minder beroep te doen op in te huren expertise.

Maatregelen:

- De bestaande formatie binnen het Team Uitvoering Sociaal Domein toetsen op functie versus opleiding en competenties.
- Een aanpassing in taakverdeling invoeren:
 - HBO geschoolde consultants laten werken binnen de methodiek één gezin, één plan' / regisseurschap en met de 5-gesprekken methode.
 - Medewerkers administratieve ondersteuning belasten met de verwerking van alle administratieve taken.

Planning:

Vanaf eind 2020 aanpassing in taakverdeling gefaseerd invoeren.

Financieel effect in 2024: € 200.000 (indicatie)

Door eigen medewerkers meer in te zetten bij de ondersteuning van inwoners, hoeven we minder externe ondersteuning / expertise in te schakelen.

14. Verbetering administratieve processen, vermindering bureaucratie

Toelichting:

In 2015 zijn we bij het uitvoeren van de gecentraliseerde taken uitgegaan van de huidige structuur en werkprocessen. We registreren op dit moment in 3 systemen als het gaat om het dossier van de inwoner. Daarnaast zijn er nog andere systemen waarin we registreren. Dit is zeer fout-gevoelig en tijdrovend. Na 5 jaar is het tijd om de administratieve processen goed tegen het licht te houden en de bureaucratie te verminderen. De systemen die direct met de inwoner te maken hebben zijn uitgangspunt voor onze registratie.

Maatregel:

Meer eenduidigheid en efficiëntie brengen in de werkprocessen en onze registratiesystemen.

Planning:

- Begin 2021: nieuwe werkprocessen beschrijven en borgen.
- Eind 2020 stoppen met fysieke dossiers en volledig overgaan op digitale dossiers.
- Vanaf januari 2020 de verwerking van alle beschikkingen, en andere administratieve handelingen centraal uitvoeren en niet langer versnipperd.
- Inhuur externe adviseur om de werkprocessen te beschrijven en implementeren

Financieel effect in 2024: € 100.000 (indicatie)

Door het beter inrichten van de processen wordt onze bedrijfsvoering efficiënter. Hierdoor verwachten we minder formatie nodig te hebben. Inrichten nieuwe werkprocessen vraagt wel een eenmalige investering van € 30.000 in 2021.

15. Controle: woonplaatsbeginsel, dubbele beschikkingen, overschrijdingen en stapelingen

Toelichting:

De controlerende taak binnen het sociale domein is onvoldoende geborgd. Hierdoor hebben we onvoldoende zicht op mogelijke dubbele beschikkingen, op onnodige stapelingen of op het overschrijden van de beschikte ondersteuning. In de praktijk blijkt bijvoorbeeld dat bij GGZ-jeugdzorg regelmatig meer ondersteuning geleverd en gefactureerd wordt dan is beschikt. Door het inzetten van meer contractmanagement kunnen we actief sturen op de tijdige afschaling (doorstroom) en uitstroom van inwoners en kan sneller ingegrepen worden.

Maatregelen:

- Nagaan of Overbetuwe sinds 2015 onterecht zorg betaald heeft op basis van woonplaatsbeginsel. En dan alsnog factureren aan de juiste gemeente (woonplaats voogd). Het financieel voordeel van deze maatregel is eenmalig. Daarnaast borgen we dat we hier op blijven toezien.
- Controle inbouwen en sluitend proces inrichten gericht op voorkomen van dubbele beschikkingen, stapeling van zorg en overschrijdingen van de duur van de beschikking.
- Inrichten contractmanagement gericht op controle geleverde zorg en doeltreffendheid en doelmatigheid ingezette zorg.

Planning:

Start in 2021.

Financieel effect in 2024: € 500.000 (indicatie)

Inhaalslag op controle van de indicatie op recht- en doelmatigheid, vraagt om een eenmalige extra inzet á € 50.000 in 2021. De verwachte besparing zit voor een groot deel in het toezien op het voorkomen van overschrijdingen van ondersteuning.

16. Inzet op toezicht, handhaving en bestrijding fraude

Toelichting:

Volgens de vereisten in de wet zijn gemeenten vanaf 2015 binnen het Sociaal Domein, primair verantwoordelijk voor: 'Toezicht, Handhaving en Fraudebestrijding'. Dat geldt voor de uitvoering van de Participatiewet, het toezicht op de Wmo (kwaliteit en rechtmatigheid) en de Jeugdwet (rechtmatigheid). Denk daarbij aan het voorkomen en aanpakken van fouten, oneigenlijk gebruik, fraude en ondoelmatig gebruik van zorgmiddelen. Daarnaast is het van belang alert te zijn op de rechtmatige besteding van geld. Dit betekent concreet dat voor inzet van voorzieningen vanuit de Jeugdwet en de Wmo 2015 de focus ligt op twee aandachtsvelden: handhaving gericht op de belanghebbende en handhaving en toezicht gericht op de zorgverlener(s).

Maatregel:

- In een uitvoeringsplan werken we uit op welke wijze we invulling geven aan kwaliteits- en handhavingstaken en preventie. Anticiperen op organisatie- en klantgedrag en effectief controleren op afspraken. Integreren van toezicht en handhaving in het beleids- en uitvoeringsproces.
- Extra inzet voor toezicht, handhaving en fraude bestrijding gericht op lokale handhaving (PGB en ZIN) en sanctionering.
- In samenwerking met de regio toezicht en handhaving richting zorgaanbieders verbeteren. Gericht op intensieve samenwerking met in- en externe partners.

Planning: start 2021

Financieel effect in 2024: € 300.000 (indicatie)

Deze inzet is in eerste instantie gericht op het voorkomen dat geld bedoeld voor de zorg niet besteed ordt aan de zorg. Bij sanctioneren wordt daarnaast financieel voordeel verwacht. Om deze maatregel uit te voeren, is ook een investering nodig in de vorm van een handhaver en mogelijk inzet op scholing van € 100.000 per jaar, naast een te verwachten financieel voordeel van € 400.000.

17. Regie op de overgang Wmo naar de Wlz en samenhang Wmo en ZVW

Toelichting

Ondersteuning aan inwoners is geregeld binnen verschillende wetten en geldstromen. Uitgangspunt is en blijft dat de inwoner de juiste ondersteuning krijgt. We moeten voorkomen dat de geldstroom centraal staat in plaats van de inwoner. Daarom willen we samenwerkingsafspraken regionaal en lokaal maken om helderheid te krijgen over de financiële verantwoordelijkheid van verschillende vormen van ondersteuning en de grijze gebieden.

- De Wmo versus de Wet langdurige zorg (Wlz)
De Wmo richt zich op de inwoner die nog thuis kan wonen met ondersteuning. De Wlz richt zich op de inwoner die 24 uurszorg in de nabijheid nodig heeft. Het komt regelmatig voor dat inwoners 'te lang' zelfstandig blijven wonen. Zij wonen dan met een uitgebreid pakket aan ondersteuning terwijl het zelfstandig wonen eigenlijk niet meer verantwoord is. Dit is niet in het belang van de inwoner, en de gemeente blijft langer dan wenselijk is verantwoordelijk voor de kosten van de ondersteuning.
- De Wmo-begeleiding versus de inzet van begeleiding vanuit de GGZ / ZVW (zorgverzekeringswet). Er zijn signalen dat voor cliënten Wmo begeleiding wordt aangevraagd terwijl eigenlijk (ook) nog nazorg en/of begeleiding vanuit de GGZ wenselijk zou zijn.

Maatregel

- Versterken van samenwerking tussen gemeente, zorgkantoor, zorgverzekering en aanbieders van langdurige zorg en ggz. Dit zowel in regionaal als in lokaal verband.
- Expertise wijkverpleging toevoegen aan het STO, met het doel de taken/verantwoordelijkheden die deze zorgvorm heeft optimaal in te zetten om een overgang van Wmo naar Wlz.
- Expertise van o.a. MEE op gebied van WLZ / cliëntondersteuning naar voren halen. Dit eventueel aangevuld met het inzetten van een ouderenadviseur zodat wordt bewerkstelligd dat tijdig(er) wordt 'voorgesorteerd' en/of aan de voorkant de juiste afweging gemaakt kan worden.

Planning: starten begin 2021.

Financieel effect in 2024: € 100.000 (indicatie).

18. Beleidsregels kinderopvang SMI en BSO Plus veranderen

Toelichting

- De regeling Sociaal Medische Indicatie (SMI) komt ouders die tijdelijk niet kunnen werken om sociale of medische redenen, tegemoet in de kosten van kinderopvang. De kosten voor SMI zijn nog nooit zo hoog geweest als de afgelopen drie jaar. Het is belangrijk dat vooraf gecheckt wordt welke alternatieven er zijn en dat het traject goed wordt gemonitord.
- De BSO Plus biedt kinderen op de BSO extra zorg. Vanaf 1 juli 2020 worden de kosten voor de BSO Plus opgesplitst in de reguliere kosten voor BSO en de kosten voor de extra begeleiding die

op de BSO wordt geboden. Voorheen werden de volledige kosten voor BSO Plus door de gemeente vergoed. Ouders moeten kinderopvangtoeslag aanvragen voor BSO Plus en de eigen bijdrage betalen.

Maatregel:

- Aanpassing Subsidieregeling tegemoetkoming kosten kinderopvang gemeente Overbetuwe 2017. Enerzijds om te voldoen aan de verplichte wettelijke uitbreiding van 12 naar 16 uur vroege voorschoolse educatie per 1 augustus 2020. En anderzijds om de bepalingen ten aanzien van SMI aan te scherpen.
 - o Alle Sociaal Medische Indicaties opnieuw beoordelen op basis van de aangepaste regeling.
- Implementeren verandering vergoeding BSO Plus. Vanaf 1 juli 2020 is er op twee manieren vergoeding voor de BSO Plus mogelijk:
 - o Voor kinderen die in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag gaat de gemeente Overbetuwe alleen de meerkosten voor de BSO Plus vergoeden. De reguliere BSO kosten gaat de kinderopvangorganisatie direct op rekening brengen van de ouders. Ouders zijn zelf verantwoordelijk om kinderopvangtoeslag aan te vragen om een deel van deze kosten te compenseren.
 - o Voor kinderen waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag blijft de gemeente Overbetuwe het volledige bedrag voor reguliere BSO kosten en de BSO Plus vergoeden.

Planning: reeds in gang gezet.

Financieel effect in 2024: € 50.000 (indicatie)

E. Overige ondersteunende maatregelen

Onderstaande maatregelen (deze zijn ook opgenomen in het beleidsplan Sociaal Domein 2020-2024) dragen bij aan ons financieel evenwicht. Het financiële effect is echter beperkt dan wel moeilijk inzichtelijk te maken.

Algemeen

- Integrale subsidieregel basisondersteuning met subsidieplafond
Opstellen duidelijke subsidieregel voor basisvoorzieningen en vrijwilligersorganisaties, waardoor we een goed afwegingskader hebben, meer overzicht en daardoor ook gericht subsidie verstrekken en mogelijke dubbelingen inzichtelijk krijgen.
- Sociale kaart
Ons Overbetuwe verder versterken en onder aandacht brengen. Ook koppelen aan vindplaatsen, en zorgen dat activiteiten in buurt goed gevuld zijn en gevonden worden.

Wmo

- Pools van Hulpmiddelen
 - Scootmobielpool anders vormgeven en oneigenlijk gebruik scootmobiel tegengaan. Dit kan door het werkproces van aanmelding, rijvaardigheidstest en verstrekking professioneler uit te voeren.
 - Rijvaardigheidstest door een ergotherapeut laten uitvoeren.
- Langer thuis wonen
Visie wonen en zorg, domotica, inzet ouderenadviseur
- Mantelzorgcompliment:
Werkwijze en bedrag van het mantelzorgcompliment aanpassen, en het vrijkomende budget benutten om het aantal aanvragen te stimuleren en betere ondersteuning mantelzorgers aan te bieden.

Jeugd

- Samenwerking lokale veiligheidsketen versterken
- Versterken overgang 18-/18+
- Aanpak dyslexiezorg aanscherping
- Jeugdgezondheidszorg positioneren als de sterke basis om preventie te versterken
 - Versterken samenwerking Voorschoolse zorgcoördinator (VZC) en Jeugdverpleegkundige.
 - Gezamenlijke huisbezoeken Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en Sociaal Team Overbetuwe.
 - JGZ positie versterken voor inzet opvoed- en opgroevragen.
- Middelbare school leerlingen die uitvallen / afglijden. We gaan nader onderzoek doen naar omvang problematiek: Hoeveel leerlingen glijden af qua niveau? Hoeveel leerlingen zitten thuis? Wat is verantwoordelijkheid onderwijs versus gemeente?

- Middelengebruik jongeren: inventariseren aard en omvang problematiek.
- Benutten landelijke onderzoeken en best practices
- Nader analyseren landelijke groslijst van mogelijke maatregelen om de kosten die gemeenten maken te verlagen (uitgevoerd door onderzoeksbureau AEF).
- Jongeren en zware zorg: nader onderzoek doen naar wat voor jongeren (kenmerken, achtergrond, etc.) zware zorg krijgen, leren van landelijke rapportages hierover om vroegtijdig hulp te kunnen bieden.
- Voorkomen en afschalen van zware jeugdzorg (verblijf) We zetten ons actief in om intramurale zorg te voorkomen en het aantal (dreigende) uithuisplaatsingen en het aantal jongeren in verblijf te verminderen. De basis van onze aanpak ligt lokaal. Daarnaast werken we regionaal samen in het regionaal perspectiefoverleg.

F. Financieel kader

De begroting 2020 inclusief mutaties BMR1 is de basis. Vanaf 2021 verlagen we het budget Jeugd maatwerkvoorzieningen jaarlijks met € 500.000. Onderstaande is het financiële kader weergegeven zoals dat in het beleidsplan Sociaal Domein 2020-2024 is opgenomen. Deze cijfers wijken enigszins af van de begroting. Dit heeft onder andere te maken met een aantal PNL's die later verwerkt zijn. Verder is in de begroting de besparing pas vanaf 1 juli 2021 ingezet. Wij hebben echter vertrouwen in de voorgestelde maatregelen, en hanteren het financieel kader zoals beschreven in het beleidsplan als basis voor de uitvoering.

	-2020-	-2021-	-2022-	-2023-	-2024-
Basis voorzieningen	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672	€ 3.905.672
Wmo maatwerkvoorzieningen	€ 6.921.514	€ 6.921.514	€ 6.921.514	€ 6.921.514	€ 6.921.514
Jeugd maatwerkvoorzieningen	€ 18.371.450	€ 17.871.450	€ 17.371.450	€ 16.871.450	€ 16.371.450
Totaal Wmo + Jeugd	€ 29.198.636	€ 28.698.636	€ 28.198.636	€ 27.698.636	€ 27.198.636